

Vzdrževanje motorne žage

Motorna žaga ima za svoje delovanje motorne in žagalne dele. Motorni deli predstavljajo motor z notranjim izgorevanjem, kateri poganja žagalne dele, ki so namenjeni žaganju. Če motor ne deluje pravilno, tudi najbolj nabrušena veriga ne reže, enako velja tudi za verigo, če je narobe nabrušena, povzroča tudi napačno delovanje motorja.

Svetuje Gregor Češarek, [Srednja gozdarska in lesarska šola Postojna](#).

KLIKNITE NA VIDEO ZA OGLED NASVETA:

Dovod zraka

Za brezhibno delovanje potrebuje motor dovolj čistega zraka. **Grobo čiščenje** zraka opravijo rebra zaganjalne naprave in centrifugalna sila vetrnice, **fino čiščenje** pa opravi zračni filter. **Tako rebra kot**

filter je potrebno čistiti.

Odpiranje zračnega filtra motorne žage.

Odpremo filter in ga očistimo.

Pri čiščenju zračnega filtra si pomagamo z čopičem, s katerim ometemo grobo umazanijo iz filtra. Če pa je filter bolj umazan, ga razdremo in spihamo s pomočjo kompresorja.

V kolikor gre za zamaščen filter, ga predhodno namočimo v milnici, potem spihamo, ga čez noč posušimo in sestavimo nazaj. Pri snemanju zračnega filtra predhodno potegnemo ročico za čok, da se zapre loputa v uplinjaču, v nasprotnem primeru lahko večja umazanija zaide v uplinjač.

Zaganjalna naprava

Za zagon motorja uporabimo zaganjalno napravo. **Vrvica zaganjalne naprave mora biti primerno napeta,** kar lahko preskusimo. Če se ročka zaganjalne naprave na pokrov ne dvigne sama, je premalo napeta, če ob pokrov ročka močno udari, je preveč napeta.

Vrvica zaganjalne naprave mora biti primerno napeta.

Napetost prilagodimo z obračanjem kolesca zaganjalne naprave. V utor damo vrvico in kolesce obrnemo v eno ali drugo stran.

Rezervoarji

Motorna žaga ima rezervoar za gorivo in za mazivo. Pri točenju goriva ali olja, v rezervoar prihaja tudi umazanija. **Enkrat mesečno očistimo rezervoarje** in s tem podaljšamo tudi življenjsko dobo filtra za gorivo ali filtra za olje.

Svečka

Za iskro poskrbi vžigalna svečka, ki mora biti ravno tako čista. **Pravilno izgorevanje nam pokaže čisto svečko, ki je brez saj ali brez belo-sive obloge.** Svečko moramo tudi menjati, načeloma se menja na vsak delovni mesec. Pri menjavi bodimo pozorni na toplotno vrednost svečke.

Sklopka

Motorna žaga ima **centrifugalno sklopko**, katera poskrbi za vrtenje verige ob zadostnem številu obratov motorja, hkrati takrat poganja tudi oljno črpalko.

Oljna črpalka ima razpon zmogljivosti mazanja prilagojen dolžini letve, ki je montirana na motorni žagi. Če menjamo letev, olje ali verigo, lahko pride do premalo ali preveč mazanja, zato dotok olja lahko reguliramo. **Olja ne sme nikoli zmanjkati pred gorivom!**

vijak za regulacijo oljne črpalke.

Iglični ležaj sklopke je potrebno mazati v določenem intervalu (okrog 25-30 delovnih ur). Mazanje se razlikuje glede na tip sklopke. Če gre za notranjo sklopko, jo razdremo, namažemo ležaj in sestavimo skupaj. Pri razdiranju lahko naletimo na težje snetje pokrova sklopke zaradi zapečene umazanije na notranji strani.

Umazanija lahko oteži snemanje pokrova sklopke.

Mazanje ležaja sklopke preko prevrtane gredi.

Pogonski prstan.

Če gre za zunanjo sklopko, jo lahko mažemo preko prevrtane gredi. **Ob mazanju opravimo še kontrolo pogonskega prstana.** Če je pogonski prstan preveč obrabljen (utori globlji od 1mm) ga zamenjamo.

Letev

Letev, meč, vodilo ali sablja so izrazi za enega pomembnejših, vendar pogosto spregledanih žagalnih delov. Letev je sestavljena iz treh plasti, kjer sta zunanji plasti drsni ploskvi za verigo, sredinska plast pa je manjša in predstavlja utor, po katerem potujejo gonilni členi verige.

Če je letev neenakomerno obrabljena, žaga zavija v rezu. Če je letev umazana, ni zadovoljivega mazanja. Če ima letev iglo, le ta preprečuje rezanje verigi (igla je širša od reza verige), hkrati pa je nevarna za naše roke.

Če je letev izrabljena, hitro poškoduje tudi verigo. In nenazadnje, če blokira vodilno kolesce, ne moremo več žagati.

Čiščenje utora letve.

Letev vsakodnevno obračamo in čistimo utor letve. Pri letvah z vodilnim kolescem, katere imajo luknjico za mazanje ležaja, je nujno tudi mazati ležaj (vsakič ko točimo gorivo).

Napenjanje verige

Pogosto na motornih žagah opazimo nepravilno napeto verigo. **Veriga nikoli ne sme viseti iz letve!** Veriga mora biti vedno spojena z letvijo, kar preskusimo tako, da primemo verigo na sredini letve, dvignemo verigo in pod mestom prijema verige vidimo 3 gonilne člene, ki gledajo iz utora.

Če se na letvi tik za vodilnim kolescem opazi vdolbina, vemo že na prvi pogled, da je veriga preohlapna. Taka veriga slabše reže, ne drži smeri reza in tudi ne omogoča mazanja.

Zategovanje vijakov pokrova.

Ko zategujemo vijake pokrova, moramo imeti letev v zgornjem položaju, saj tako zagotovimo tudi pravo napetost verige. Najlažje to opravimo tako, da dvignemo žago za vodilni ročaj, konica letve pa sloni na delovni površini.

Gorivo in mazivo

Gorivo predstavlja mešanica bencina in olja za dvotaktne motorje. **Mešanica ne sme biti prestara!** Razmerje naj bo 2%, starost naj ne presega 2 meseca.

Gorivo vedno shranjujmo v primerni posodi za gorivo – test za bencin! Drugačne plastične posode lahko povzročajo težave zaradi počasnega raztapljanja plastike, ki posledično vpliva na (ne)kvaliteto goriva.

Gorivo shranjujemo samo v ustreznih posodah.

Olje za mazanje verige naj bo visokoviskozno.

Tako olje zagotavlja mazanje tudi na najbolj obremenjeni trebušni strani letve. Izrabljena motorna in hidravlična olja so neprimerna.

Taka olja so okolju močno škodljiva, zdravstveno močno oporečna (že najmanjši urez pri brušenju je problematičen) in iztrošena ter onesnažena – zato smo jih menjali, če bi bila dobra, jih ne bi.

V kolikor občasno uporabljamo motorno žago in uporabljamo bioolja, poskrbimo za čiščenje rezervoarja in verige ob daljšem shranjevanju motorne žage. **Samo dobro vzdrževana motorna žaga je dobra motorna žaga, ki omogoča ergonomsko in učinkovito delo.**

Gregor Češarek, dipl. inž. gozdarstva

Učitelj strokovnoteoretičnih predmetov na **Srednji gozdarski in lesarski šoli Postojna**. Poleg pouka občasno izvaja tudi izobraževanja odraslih, promocije varnega dela in vzdrževanja motorne žage.